

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Менеджмент»

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФЕУ

Владислав КОРОЛЬКОВ

« 29 » 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК21 Операційний менеджмент

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

073 «Менеджмент»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»

(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет

економіки та управління

(найменування факультету)

мова навчання

державна

2022 рік

Робоча програма ОК 21 «Операційний менеджмент» для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

« 17 » 08, 2022 року - 21 с.

Розробники: Соріна О.О., старший викладач кафедри менеджменту НУЗП
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від « 29 » 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту
(найменування кафедри)

« 29 » 08 2022 року (Тетяна ПУЛІНА)
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від « 29 » 08 2022 року № 37

« 29 » 08 2022 року Голова (Владислав КОРОЛЬКОВ)
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

2022 рік

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і найменування)	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність <u>(073 «Менеджмент»</u> (код і найменування) Освітня програма <u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>курсова робота</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 78	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35%/65%

для заочної форми навчання – 6,67%/ 93,33%

1. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» є формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань щодо базових принципів, основних категорій, теоретичних положень та практичних методів управління виробництвом та операціями, розробки операційної стратегії, створення і взаємодіючого використання операційних підсистем як основи забезпечення досягнення цілей (місії) організації в умовах ринкової економіки та володіння методикою проведення техніко-економічних розрахунків, а також засвоєння отриманих знань для подальшого їх використання в практичній діяльності.

Предметом дисципліни є специфічна сфера відносин, що виникають у процесі управління операційною діяльністю організації.

Завдання дисципліни:

- розгляд основ та категорійного апарату операційного менеджменту;
- розгляд принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних видів;
- формування навичок обґрунтовування рішення щодо створення операційної системи та підтримки належного режиму її поточного функціонування на різних етапах життєвого циклу;
- формування вміння розробляти операційну стратегію підприємства/організації;
- набуття навичок проектування робіт та ефективного використання людських ресурсів;
- ознайомлення з основами менеджменту якості та управління продуктивністю операційної діяльності організації;
- ознайомлення з основами управління проектами; набуття навичок використання сітьових методів для управління часом виконання проектів;
- ознайомлення зі складом та особливостями організації операційної інфраструктури підприємства
- розгляд особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

загальні компетентності:

- ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Додаткові загальні компетентності:

- ЗКд1 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗКд2 Здатність працювати автономно.

фахові (спеціальні) компетентності:

СК1 Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними

СК5 Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту

СК6 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Додаткові фахові компетентності:

СКд1 Здатність формулювати задачі оптимізації при проектуванні систем управління та прийняття рішень, а саме: математичні моделі, критерії оптимальності, обмеження, цілі управління; обирати раціональні методи та алгоритми розв'язання задач оптимізації та оптимального керування.

СКд2 Здатність системно аналізувати свою професійну і соціальну діяльність, оцінювати накопичений досвід.

очікувані програмні результати навчання:

ПР3 Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПР5 Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПР7 Виявляти навички організаційного проектування.

ПР8 Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПР11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Додатковий результат навчання:

ПРНд Знати основи теорії оптимізації, оптимального керування, теорії прийняття рішень, вміти застосовувати їх на практиці для розв'язування прикладних задач управління і проектування складних систем.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Операційна функція в діяльності організації. Операції як види діяльності організації. Галузеві особливості операційної функції. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Місце і роль операційного

менеджменту в системі менеджменту організації. Функціональна характеристика та особливості операційного менеджменту, його цілі та основні завдання. Принципи, функції та методи операційного менеджменту. Компетентність та відповідальність операційних менеджерів. Сучасні тенденції операційного менеджменту.

Тема 2 Операційна система організації

Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи. Складові елементи операційної системи: перероблююча (трансформаційна) підсистема, підсистема забезпечення та підсистема управління, планування і контролю. Класифікаційні підходи до операційних систем. Виштовхуючі та витягуючі операційні системи. Одиничні (проектні) системи. Дрібносерійні системи. Системи масового виробництва. Системи з безперервним процесом. Життєвий цикл операційної системи.

Тема 3 Операційна стратегія як основа проектування операційної системи

Сутність і значення операційної стратегії організації. Концепції і типи операційних стратегій. Розробка операційної стратегії організації. Операційні пріоритети. Планування і реалізація операційної стратегії.

Тема 4 Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Поняття недостатнього, надлишкового та ресурсу обмеженої потужності.

Робоче середовище та умови праці. Режим праці та відпочинку. Розподіл та кооперація праці. Підвищення рівня культури праці та виробництва. Використання на практиці досягнень науки «ергономіка». Класифікація витрат робочого часу та резерви його економії. Облік та аналіз витрат робочого часу. Хронометраж та фотографія робочого дня. Норми і нормативи праці. Види норм праці. Методи нормування праці. Планування бюджету робочого часу. Резерви економії робочого часу. Трудомісткість та її види.

Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства. Операційні процеси організації - динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки.

Організація операційного процесу у часі. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.

Організація потокового виробництва. Організація операційного процесу у просторі.

Модуль 2

Тема 5 Управління процесом проектування операційної системи

Маркетинговий, технологічний та комплексний підхід до проектування

продукту. Етапи процесу проектування продукту. Витрати на розробку нового продукту. Політика оптимального співвідношення різноманіття та стандартизації в процесі проектування продукту. Якість та надійність процесу проектування продукту. Відмінності між проектуванням продукту та послуги.

Розробка послуги. Концепція послуги та її вплив на імідж організації. Участь покупця в процесі надання послуг. Концепція самообслуговування. Основні параметри системи управління сервісом: різноманіття, обсяги, якість, ціна, доступність. Розробка процедур для підтримання сервісної діяльності. Шляхи підвищення якості сервісу.

Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад факторів та критеріїв проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Проектування виробничих потужностей. Концепції та методи оптимізації виробничої потужності. Аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Вибір місця розташування підприємства. Способи розміщення обладнання та робочих місць для виробництва продукції.

Тема 6 Управління поточним функціонуванням операційної системи

Система планування операційної діяльності підприємства. Тактичне планування виробництва товарів. Поточне управління операційними системами у сфері послуг. Управління матеріально-технічним забезпеченням операційної діяльності. Управління матеріальними запасами. Оперативне управління виробництвом товарів. Оперативне управління операціями у сфері послуг.

Тема 7 Основи управління проектами.

Сутність проектного підходу до управління організацією. Основні завдання та функції управління проектами. Класифікація проектів. Планування проектів. Перелік проектних робіт. Створення робочих графіків розробки та реалізації проектів. Контроль проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінювання програм "PERT" та методом "CPM". Ключові аспекти формування системи проектного менеджменту. Оперативне управління реалізацією проекту. Використання економіко-математичних методів та комп'ютерних програм в процесі розробки та реалізації проектів.

Тема 8 Основи менеджменту якості

Міжнародні стандарти якості серії ISO 9000. Концепція загального менеджменту якості (TQM). Поняття, значення і фактор забезпечення якості товарів і послуг. Показники якості та методи їх оцінювання. Нормативи якості товарів і послуг. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Аналіз програм забезпечення якості У. Е. Демінга, Д. Джурана, П. Кросбі, К. Ісікава та ін. Підхід з позицій загального менеджменту якості. Впровадження системи загального менеджменту якості. Гуртки якості. Якість сервісу. Статистичні методи контролю якості.

Тема 9 Організація операційної інфраструктури підприємства

Роль та значення операційної інфраструктури в процесі інноваційного розвитку підприємств. Структура системи технічного обслуговування виробництва. Інструментальне, ремонтне, енергетичне обслуговування виробництва. Транспортно-складове обслуговування виробництва. Організація технічного обслуговування (ТО), ремонту та експлуатації виробів підприємства. Підготовка спеціалістів для станцій технічного обслуговування Напрями вдосконалення управління операційною інфраструктурою.

Методи інноваційного розвитку системи технічного обслуговування виробництва. Методи організації технічного обслуговування: реакційний, профілактичний (планово-попереджувальний). Математичний апарат попереджувального технічного обслуговування. Діагностичний контроль обладнання. Витрати, пов'язані з "відмовою" обладнання. Управління забезпеченням запасними частинами. Особливості управління технічним обслуговуванням виробництва за методом Just-in-time.

Техніко-економічне обґрунтування варіанта заміщення компонентів обслуговування виробництва. Витрати на технічне обслуговування. Теорія заміщення. Економічне обґрунтування вибору варіанта заміщення. Метод групової заміни компонентів обладнання. Дублювання як засіб підвищення безпеки в господарчих процесах. Техніко-економічне обґрунтування забезпечення резерву виробничих потужностей. Досвід ефективних фірм у галузі організації технічного обслуговування за концепцією аутсорсингу.

Тема 10 Управління ефективністю та результативністю операційної діяльності

Показники результативності функціонування операційних систем. Управління результативністю операційної діяльності. Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту та показники її вимірювання. Комплексний підхід до питань продуктивності. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Управління продуктивністю операційної системи організації.

Забезпечення надійності операційних систем. Відмови операційних систем. Встановлення оптимальної тривалості життєвого циклу операційної системи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п №/години	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Операційний менеджмент як різновид	11	2	2			7	12	1				11

функціонального менеджменту												
Тема 2 Операційна система організації	10	2				8	12	1				11
Тема 3. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	12	2	2			8	11					11
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	20	8	4			8	16	2	2			12
	53	14	8			31	51	4	2			45
Модуль 2												
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	12	2	2			8	13	2				11
Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи	10	2				8	11					11
Тема 7. Основи управління проектами	14	4	2			8	12					12
Тема 8. Основи менеджменту якості	12	2	2			8	11					11
Тема 9. Організація операційної інфраструктури підприємства	9	2				7	11					11
Тема 10. Управління ефективністю та результативністю операційної діяльності	10	2				8	11					11
Усього годин	67	14	6			47	69	2				67
Разом	120	28	14			78	120	6	2			112

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

1	Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Операційна система організації	2	
2	Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	2	
3	Тема 3. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	4	2
4	Тема 4. Управління процесом проектування операційної системи	2	
5	Тема 5. Основи управління проектами	2	
6	Тема 6. Основи менеджменту якості	2	
Разом		14	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Самостійна робота

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять та виконання домашніх завдань;
- систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

Теми, за якими проводиться самостійна робота здобувачів вищої освіти при вивченні курсу «Операційний менеджмент», наведено у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	7	11

2	Тема 2 Операційна система організації	8	11
3	Тема 3. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	8	11
4	Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	8	12
5	Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	8	11
6	Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи	8	11
7	Тема 7. Основи управління проектами	8	12
8	Тема 8. Основи менеджменту якості	8	11
9	Тема 9. Організація операційної інфраструктури підприємства	7	11
10	Тема 10. Управління ефективністю та результативністю операційної діяльності	8	11
	Разом	78	112

8. Індивідуальні завдання

При вивченні курсу «Операційний менеджмент» здобувачам вищої освіти за темами, вказаними в тематичному плані дисципліни та у методичних рекомендаціях до самостійної роботи, пропонуються наступні види індивідуальних завдань:

- підготовка наукової статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у олімпіадах серед здобувачів вищої освіти;
- конспект з теми (модуля) за заданим викладачем або власно розробленим здобувачем вищої освіти планом;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).
- написання есе, творчих завдань тощо.

Реферативна доповідь та участь в її обговоренні можуть бути предметом окремого оцінювання викладачем або враховуватись ним при оцінці інших форм контролю.

Крім того, навчальним планом передбачено виконання курсової роботи з дисципліни «Операційний менеджмент» (навчальний обсяг – 90 годин, 3 кредити). Інформацію щодо її виконання наведено у Методичних вказівках до виконання курсової роботи з дисципліни «Операційний менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки «бакалавр», освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування», спеціальність 073 «Менеджмент» / Укл. Соріна О.О. Запоріжжя : НУЗП, 2021.

9. Методи навчання

Викладання курсу «Операційний менеджмент» передбачає використання наступних груп методів навчання:

1) словесні методи (джерелом знання яких є усне або друковане слово):

- *розповідь* – цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;

- *пояснення* – метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;

- *бесіда*, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних знань;

- *навчальна дискусія* – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій/обговорень з певної проблеми в малих групах; використовується для стимулювання пізнавального інтересу, залучення здобувачів вищої освіти до активного обговорення різноманітних наукових точок зору з тієї чи іншої проблеми, спонукання їх до осмислення різних підходів, до аргументації чужої і своєї позиції;

- *лекція* – передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою; використовується для забезпечення закінченості і цілісності сприйняття здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в його логічних опосередкуваннях і взаємозв'язках по темі в цілому;

2) наочні методи (джерелом знань яких є спостережувані предмети, явища, наочні посібники):

- *ілюстрація* – передбачає розкриття сутності предметів і процесів через їх символічне зображення; використовується для показу здобувачам вищої освіти ілюстративних посібників, плакатів, таблиць, графіків, схем, зарисовок на дошці, моделей, тощо;

- *демонстрація* – метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування; використовується для показу здобувачам вищої освіти предметів і процесів в натурі і динаміці (наприклад, перегляд навчального кінофільму, презентації);

3) практичні методи (здобувачі вищої освіти отримують знання і виробляють вміння, виконуючи практичні дії, які сприяють формуванню та закріпленню практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань). При викладанні курсу «Операційний менеджмент» використовуються наступні практичні методи:

- *практична робота* – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

- *вправа* – для повторного виконання розумової або практичної дії з метою оволодіння нею або підвищення її якості;

- *дослідницький метод* – передбачає здобуття знання, дослідження предмету або явища, формулювання висновків і застосовування здобутих знань і навичок у

житті, що вимагає від здобувачів вищої освіти максимуму самостійної пошукової, творчої діяльності, розв'язання наукових завдань;

- *проблемна ситуація* – організація навчального процесу, що передбачає створення проблемної ситуації та активну самостійну діяльність здобувачів вищої освіти у її розв'язанні. Це веде до ґрунтовного засвоєння і закріплення наукових положень, розвиває творче мислення і здатність до самостійної діяльності;

4) інтерактивні методи навчання (навчання, побудоване на активній взаємодії викладача та здобувачів вищої освіти):

- *кейс-метод* або *метод ситуаційних вправ* – метод, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем;

- *ділова гра* – метод пошуку рішень в умовній проблемній ситуації, що застосовується як метод активного навчання її учасників з метою вироблення у них навичок прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, а також як засіб тестування здібностей;

- *метод модерації* – метод, що дає змогу організувати інтерактивне спілкування, структуруючи та спрямовуючи групову роботу; спрямований на груповий пошук причин виниклої ситуації (проблеми), виявлення ймовірних наслідків і визначення шляхів вирішення ситуації;

- *інтелект-карта* – це спосіб зображення процесу мислення за допомогою схем і образів, що допомагає здобувачам вищої освіти вирішувати завдання та підвищувати якість навчання.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
ПР3 Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.	- розгляд основ та категорійного апарату операційного менеджменту; - розгляд принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних видів;
ПР5 Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.	- ознайомлення з основами менеджменту якості та управління продуктивністю операційної діяльності організації; - ознайомлення з основами управління проектами; - ознайомлення зі складом та особливостями організації операційної інфраструктури підприємства
ПР7 Виявляти навички організаційного проектування.	- розгляд особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

	- набуття навичок проектування робіт та ефективного використання людських ресурсів;
ПР8 Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.	- вміння використовувати економіко-математичні методи для формування та модулювання виробничих процесів для визначення оптимального плану виробництва та ефективного управління проектами;
ПРНд Знати основи теорії оптимізації, оптимального керування, теорії прийняття рішень, вміти застосовувати їх на практиці для розв'язування прикладних задач управління і проектування складних систем.	- набуття навичок використання сітьових методів для управління часом виконання проектів;
ПР11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	- формування вміння розробляти операційну стратегію підприємства/організації; - формування навичок обґрунтовування рішення щодо створення операційної системи та підтримки належного режиму її поточного функціонування на різних етапах життєвого циклу;

11. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Операційний менеджмент», згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Взаємний зв'язок конкретних засобів і критеріїв оцінювання викладено в п.13.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

12. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Операційний менеджмент» включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни (дисциплін). За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Операційний менеджмент» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проектів, олімпіадах.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. - 41 с.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. **Семестровий контроль** з дисципліни «Операційний

менеджмент» проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміні, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання (задачу).

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРоль (протягом кожного з модулів)	<i>Робота на лекціях:</i> - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	Максимум 40 балів за модуль
	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни - усне опитування, тестування, рішення практичних задач; - участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання; - участь у діловій грі.	Максимум 60 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КONTРоль	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Згідно з рішенням кафедри
ПІДСУМКОВИЙ КONTРоль екзамен	Метою екзамену є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються наступним чином:

а) робота на лекціях:

- **35-40 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 90% лекційних занять, має повний конспект питань самостійної роботи, показує вільне володіння матеріалом, правильно відповідає на питання (тести), приймає активну участь у навчальній дискусії;

- **31-34 бали:** здобувач вищої освіти відвідав 80% лекційних занять, має практично повний конспект питань самостійної роботи, в основному орієнтується в матеріалі, але допускає неточності, незначні помилки при усних відповідях чи

тестах, обізнаний з предметом, приймає участь у навчальній дискусії;

- **24-30 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 70% лекційних занять, конспект питань самостійної роботи не повний (відсутня половина завдань). Здобувач вищої освіти лише частково розкриває питання, слабо в них орієнтується, погано ознайомлений із теоретичними питаннями та з процесами, що їх репрезентують, дає неправильні відповіді на тестах, іноді приймає участь у навчальній дискусії;

- **0-23 бали:** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% лекційних занять, має неохайний, неповний конспект, в якому відсутня більша кількість завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти невірно відповідає на питання, або недостатньо в необхідному обсязі предмету, не приймає участі у навчальній дискусії;

б) робота на практичних заняттях:

- **54-60 балів.** здобувач вищої освіти відвідав 90%-100% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 90%.

- **51-53 балів** здобувач вищої освіти відвідав 75%-80% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 80%.

- **45-50 балів** здобувач вищої освіти відвідав 60-70% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 60%.

- **0-44 бали** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% практичних занять, та виконав менш ніж 30% загального обсягу практичних завдань.

Також передбачається **порядок зарахування пропущених занять:** усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальну кількість балів за поточним контролем за окремим змістовним модулем, або не згоден з оцінкою, він може під час рубіжного контролю написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни «Операційний менеджмент» здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається наступним чином:

- модуль №1 – 100 балів;

- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання

Шкалу оцінювання завдань модульної контрольної роботи наведено у таблиці:

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
--------------	------	-----------------

Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах науки, викладено літературною мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - належним чином оформленої графічної частини (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	В цілому здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - приблизно правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - графічної частини (у разі потреби), оформленої з деякими зауваженнями; - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. В цілому завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - не має графічної частини (якщо вона є необхідною) або містить грубі помилки у розрахунках / має невірний визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; В цілому завдання виконано менш ніж на 75%.

	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - не має графічної частини (якщо вона є необхідною); - містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Якщо здобувач вищої освіти не отримав екзаменаційну оцінку за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання (рішення задачі). Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура завдання екзамену відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями (див. табл. вище).

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з наступних варіантів:

№	Змістовий модуль №1 (Т1 - Т7)	Змістовий модуль № 2 (Т8 - Т14)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
1	Поточний контроль 1	Поточний контроль 2	(ПК1 + ПК2)/2
2	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(МКР1+МКР2) /2
3	Поточний контроль 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(ПК1+МКР2)/2
4	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Поточний контроль 2	(ПК2+МКР1)/2
5	Складання екзамену з дисципліни		100

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60-100	складено	зараховано
1-59	не складено	не зараховано

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідейна питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Операційний менеджмент». За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Структура екзамену відповідає структурі модульної контрольної роботи (два контрольних питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання (задача)) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою.

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Операційний менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки «бакалавр», освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування», спеціальність 073 «Менеджмент» / Укл. Соріна О.О. Запоріжжя: НУЗП, 2022.

2. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Операційний менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки «бакалавр», освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування», спеціальність 073 «Менеджмент» / Укл. Соріна О.О. Запоріжжя: НУЗП, 2021.

15. Рекомендована література

Базова

1 Кушнірук В. С. Операційний менеджмент: опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форми навчання / В. С. Кушнірук. Миколаїв: МНАУ, 2017. 124 с.

2 Омеляненко Т. В. Операційний менеджмент: презентаційний курс [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. В. Омеляненко, А. В. Осокіна. Київ : КНЕУ, 2016. 197 с. (Серія «MBA-studio»). URL: https://kneu.edu.ua/get_file/8945/.pdf (дата звернення: 29.05.22)

3 Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І. А. Маркіна, О. М. Помаз, Ю. В. Помаз; За ред. І. А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.

4 Операційний менеджмент: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної форми навчання та дистанційного навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування» / Укладачі: Снітко Є.О., Завгородня Є.Є. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 184 с.

5 Ратушняк О. Г. Операційний менеджмент. Частина 1 : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 99 с.

6 Старченко Г. В., Калінько І. В., Косач І. А. Операційний менеджмент. Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2020. 264 с.

Допоміжна

1 Гевко І. Операційний (виробничий) менеджмент: конспект лекцій. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 128 с.

2 Гэлловэй Л. Операционный менеджмент, СПб: Питер., 2001. 320 с.

3 Производственный менеджмент: Учебник / Под ред. В. А. Козловского. Москва:ИНФРА-М,2003.574с.(Серия «Высшее образование»).

4 Кашицына Т. Н. Производственный менеджмент [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Т. Н. Кашицына, Е. С. Ловкова ; Владим. гос. ун-т им. А. Г. и Н. Г. Столетовых. Владимир Изд-во ВлГУ, 2020. 200 с.

5 Козловский В. А., Маркина Т.В., Макаров В.М. Производственный и операционный менеджмент. Учебник, Санкт-Петербург «Специальная литература», 1998. 366 с.

6 Капінос Г. І., Бабій І. В. Операційний менеджмент: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 352 с.

7 Курочкин А. С. Операционный менеджмент: Учебное пособие. Киев: МАУП, 2000. 144 с.

8 Лепейко Т. І., Шматько Н. М. Операційний менеджмент: Навчальний посібник для студентів спеціальності 6.030601 «Менеджмент організацій» денної та заочної форм навчання. Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». Харків: УПА, 2011. 247 с.

9 Омеляненко Т. В., Задорожна Н. В. Операційний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 236 с.

10 Операційний менеджмент : практикум / О. М. Овдіюк, М. М. Тимошенко, А. М. Пивовар, П. В., Пивовар. Житомир: ЖНАЕУ, 2015.156 с

11 Стерлигова А.Н., Фель А.В. Операционный (производственный) менеджмент: Учеб. пособие. М.: ИНФРА-М, 2009. 187 с. (Высшее образование).

12 Стивенсон В. Дж. Управление производством. Москва: БИНОМ, 2012. 343 с.

13 Чейз Р. Б. Производственный и операционный менеджмент: пер. с англ. 10-е изд. / Р. Б. Чейз, Ф. Р. Джейкобз, Н. Дж. Аквилано. Москва: ООО «И.Д. Вильямс», 2007. 1184 с.

14 Чертыковцев В. К. Производственный и операционный менеджмент: учеб. пособие. Самара: Изд-во Самарского университета, 2019. 92 с.

16. Інформаційні ресурси

1 Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) або Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA).URL : <https://smida.gov.ua> (дата звернення 29.05.22)

2 Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. URL : <http://rada.gov.ua> (дата звернення 29.05.22)

3 Интернет-проект «Корпоративный менеджмент». URL : <https://www.cfin.ru> (дата обращения 29.05.22)

4 Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/portal> (дата звернення 29.05.22)